

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

DAGINSTITUTION ÅEN

HØJE TAASTRUP KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Daginstitution Åen - Hvem er vi	2
I Høje-Tåstrup Kommune arbejder vi ud fra 3 grundværdier:.....	2
Det pædagogiske grundlag – beskrivelse af elementerne	3
Vores pædagogiske grundlag.....	3
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, samt leg, læring og børnefællesskaber.....	4
Pædagogisk læringsmiljø	5
Samarbejde med forældre om børns læring	6
Børn i udsatte positioner.....	6
Sammenhæng til børnehaveklassen	7
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	8
Inddragelse af lokalsamfundet.....	8
De seks læreplanstemaer	9
Alsidig personlig udvikling	9
Social udvikling.....	11
Kommunikation og sprog.....	13
Krop, sanser og bevægelse.....	15
Natur, udeliv og science	17
Kultur, æstetik og fællesskab.....	19
Evalueringskultur.....	21

Daginstitution Åen - Hvem er vi

Åen er en kommunal daginstitution for børn i alderen 0 - 6 år. Institutionen ligger i skønne landsbyomgivelser i Sengeløse, og her har vi gode indendørs og udendørs faciliteter.

I Åen er der cirka 30 vuggestuebørn i alderen 0 - 3 år og omkring 60 børnehalebørn i alderen 3 - 6 år. Vuggestuen og børnehaven ligger i hver deres hus - med hver deres legeplads. Børnehaven har 2 afdelinger, som har hver deres hus:

Det ressource-orienteret barnesyn er et vigtigt pejlemærke i vores hverdag, hvor det at være barn har værdi i sig selv. Vi har fokus på mestring og det der lykkes for børnene. Barnet skal være i et miljø, hvor det oplever at få succesoplevelser - og dermed opnår større selvværd og selvtillid.

Vores faglige fokus er rettet mod et anerkendende og udviklingsstøttende samspil med børnene, hvor vi blandt andet er optaget af at se og følge børnenes initiativer. Vi vil styrke og udvikle barnets kompetencer, skabe rammer for barnets unikke personlighed og mulighed for at være en del af fællesskabet. Vi mener, at barnet skal opleve medbestemmelse og være en aktiv medspiller i eget liv. Barnet skal opleve muligheden for at træffe et valg - have en vis frihed, inden for nogle voksensatte rammer. Vi møder barnet i dets nysgerrighed.

I Høje-Tåstrup Kommune arbejder vi ud fra 3 grundværdier:

- Vi har Høje ambitioner for alle børn - alle har talenter og ressourcer.
- Vi understøtter udviklingen af livsglade engagerede, nysgerrige børn, der er medskabere af deres liv.
- Børn har ret til kontinuerlig læring i legende, demokratiske fællesskaber.

Udover Høje-Tåstrups Kommunes tre grundværdier har vi i Åen et særligt fokus på at arbejde ud fra den nye styrkede læreplan. Læreplanerne giver mulighed for, at vi arbejder særligt med udviklingen, læringen, dannelsen og trivsel af det hele barn. Vi tilbyder børnene et pædagogisk miljø, der inspirer og udvikler dem.

Det pædagogiske grundlag – beskrivelse af elementerne

De centrale elementer i det pædagogiske grundlag er:

- **Børnesyn.** *Det at være barn har værdi i sig selv.*
- **Dannelse og børneperspektiv.** *Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.*
- **Leg.** *Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.*
- **Læring.** *Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.*
- **Børnefællesskaber.** *Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.*
- **Pædagogisk læringsmiljø.** *Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.*
- **Forældresamarbejde.** *Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.*
- **Børn i udsatte positioner.** *Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter*
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** *Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”*

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.

Vores pædagogiske grundlag

I Åen ønsker vi at skabe de bedste betingelser for trivsel og udvikling hos børnene. Derfor bestræber vi os på at have børnenes perspektiv i fokus, samt at skabe et inspirerende

læringsmiljø, som giver børnene mulighed for at udvikle sig gennem leg - og i samspillet med anerkendende voksne.

Det er i samspillet med andre, at barnet gør sig erfaringer om andre og sig selv, og det har betydning for, hvordan barnet opfatter og forstår sig selv som person. Derfor arbejder vi ud fra et anerkendende perspektiv, hvor personalet har ansvar for, at relationen (barn/barn, barn/voksen og voksen/voksen) bygger på en anerkendende, værdifuld og respektfuld tilgang.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, samt leg, læring og børnefællesskaber

Vi arbejder ud fra en forståelse af, at det at være barn har værdi i sig selv, og alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter. De har ret til at være forskellige, og til at udvikle sig i eget tempo. Børnene skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

I Åen inviteres barnet til at være aktiv deltagende, så barnet derigennem får læring og skaber erfaring med deltagelse i demokratiske sammenhænge. Derudover tager vores læringsmiljø udgangspunkt i et børneperspektiv, hvor børnenes interesser og oplevelser får betydning for planlægningen af aktiviteter. Endvidere skal aktiviteter og lege opleves som meningsfuldt for barnet

Læring kommer i spil i løbet af hele barnets dag - og ikke kun få timer om formiddagen. Vi betragter alle de kontekster, som barnet er en del af i løbet af sin hverdag i institutionen, som muligheder for at barnet kan lære og skabe sig nogle erfaringer med sig selv og verden.

I Åen styrker vi børnene læring ved at give børnene udfordringer og stimuli på det udviklingstrin, de befinder sig på. Derpå kan børnene igennem deres legeaktivitet videreføre læringsprocessen.

Børnefællesskaber:

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

Børnenes leg har en central rolle i Åen. Legen er en vigtig del af børns udvikling, og vi har erfaret, at vi voksne har en afgørende rolle i at skabe en legende og lærerig hverdag for børnene. Derfor vil børnene i Åen møde voksne, som er tæt på legen og understøtter legen på forskellige måder:

1. **At gå foran:** Voksne inspirerer ved at deltage aktivt i legen, vise vejen og introducere nye ideer og lege. På den måde støtter vi børnene i at opbygge legekompeterencer. Den voksne viser børnene hvordan man kan lege, og hvad man kan bidrage med i en leg.
2. **At gå ved siden af:** Her følger de voksne børnenes initiativer og støtter dem uden at dominere. De er medspillere og skaber et trygt rum. Her kan den voksne tilføje ny energi til legen, ved at gå ved siden af og guide børnene i legen. Nogle gange med egne og nogle gange med børnenes initiativer i forgrunden.
3. **At gå bagved:** Dette giver børnene autonomi. De voksne observerer og griber kun ind, hvis der opstår konflikter eller behov.

Pædagogisk læringsmiljø

Vores fysiske læringsmiljø er indrettet, så det giver mulighed for mange forskellige lege og til forskellige aktivitetsniveauer. Vores huse er indrettet med flere forskellige legemiljøer - eksempelvis har vi legemiljøer, der giver mulighed for fordybelse, den stille leg og legemiljøer, hvor der er plads til den vilde leg. På den måde giver vi mulighed for, at alle børn, hele dagen kan finde steder at lege, der svarer til deres interesse og lyst.

Udenfor har vi også et fantastisk miljø. Vores legeplads er stor og grøn, og den er på samme måde indrettet med forskellige legeområder, der giver børnene mulighed for at vælge lege efter interesse og lyst. Vi har stier, som giver mulighed for at drøne rundt på cykler, og vi har små grønne oaser af buske, hvor børnene kan gemme sig og fordybe sig i en leg. Sandkassen er et populært sted. Her er der næsten altid en god leg i gang. Vi er meget glade for vores legeplads, og bruger den rigtig meget. Vi nyder at lege ude og lave pædagogiske aktiviteter i det grønne. Vi har også en bålplads, hvor vi tænder op for bål og laver snobrød, suppe, te, pandekager, varmkakao og lignende.

I Åen arbejder vi med, at alle børn har en stor del af medbestemmelse på deres egen hverdag. På den måde støtter og øger vi børnenes engagement i de ting, vi laver sammen. Det er altid sjovere at være en del af noget, som man har haft medindflydelse på. På den måde øver og støtter vi børnene i at skabe egne holdninger og meninger og lære at mærke efter hvad vil de gerne.

Selvhjulpethed er noget, som vi hver dag styrker og har fokus på. Vi ved, at børn, der har haft mulighed for at afprøve og styrke sine egne kompetencer ved selv at deltage i de daglige aktiviteter, skaber bedre selvtillid og selvværd. Dette giver også børnene langt større mod til at afprøve nye situationer - med øvelse bliver de også stærke i det. Derfor tager alle børnene -

afhængig af alder og udvikling - selv tøj på, vasker selv hænder og rydder af efter sig selv efter måltiderne. I disse øvelser er vi voksne altid støttende, hjælpende og vejledende.

Et eksempel på dette er, at vi i samarbejde med børnene i storgruppen vælger, hvor dagen tur skal gå hen. Vi viser nogle billeder på forskellige kendte steder for børnene. Børnene får lov til hver især at give udtryk for, hvor de gerne vil hen. Vi har fokus på, at alle bliver hørt og alle får deres ønsker opfyldt på forskellige måder.

Samarbejde med forældre om børns læring

Et godt samarbejde mellem forældre og pædagogisk personale skaber sammenhæng i børns liv på tværs af hjem og dagtilbud, hvor det øger både det pædagogiske personales og forældres indsigt i barnets liv. Derfor vægter vi i Åen samarbejdet højt, og vi forsøger at binde barnets forskellige arenaer sammen, hvor både forældres og det pædagogiske personalets unikke viden om barnet komme i spil.

I Åen er der mange engagerede forældre, der støtter op i forhold til de sociale arrangementer, som vi afholder. Det gælder alt fra sommerfester til forældremøder.

Vi tilstræber en god hverdagskontakt til alle forældre, samt en åben, ærlig og respektfuld dialog omkring stort og småt i barnets liv. Derudover afholdes forældresamtaler, hvor vi kan drøfte barnets trivsel, læring og udvikling.

I Høje Taastrup kommune anvender vi Rambøll Dialog som redskab til den gode forældresamtale, hvor forældre og personalet har haft lige muligheder for at forberede sig til samtalen. Dialogen handler om at kunne bruge hinandens viden, om hvad der fungerer godt i forhold til barnets trivsel og læring.

Børn i udsatte positioner

Små grupper og individuel opmærksomhed: Vi arbejder ofte i små grupper, hvor vi kan tilrettelægge aktiviteter baseret på hvert barns interesser. Dette giver ro og mulighed for, at det udsatte barn kan deltage og udvikle kompetencer i fællesskabet.

Inkluderende læringsmiljøer: Vi skaber læringsmiljøer, hvor alle børn har deltagelsesmuligheder. Dette kan omfatte fælles legereferencer, pædagogisk organisering og inddragelse af børneperspektiver.

Ressourcesyn: Vi ser på børnenes styrker og ressourcer frem for deres udfordringer. Dette hjælper med at skabe en positiv og støttende atmosfære.

Faglig refleksion: Vi reflekterer løbende over vores praksis og søger efter måder at forbedre vores arbejde med udsatte børn.

Det er afgørende, at vi som pædagoger og personale arbejder tæt sammen med forældre, kommunen og andre fagfolk for at sikre, at børn i udsatte positioner får den nødvendige støtte og omsorg

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det er vigtigt for os, at børnene føler sig trygge, og har positive forventninger til deres kommende skole, da det typisk skaber rammer for en bedre skolestart bedre end børn, der er ængstelige og usikre omkring overgangen. Det er derfor afgørende for børnenes trivsel, at der bygges bro mellem dagtilbud, hjem, SFO og skole - og, at børnene involveres og inddrages i det kommende skift mellem dagtilbud og skole.

Høje-Taastrup Kommunes fælles principper for samarbejdet om overgange i børn og unges liv:

1. Vi sikrer kvalitet og sammenhæng i samarbejdet om overgange i børn og unges liv.
2. Vi sikrer overlevering af relevant viden.
3. Vi sikrer barnets/den unges trivsel, læring og en plads i fællesskabet.
4. Vi sikrer et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde med forældrene

For at sikre oplevelsen af sammenhæng for det enkelte barn, skal de fire fælles principper for samarbejdet om overgange i børns liv altid anvendes i overgangsarbejdet.

Princippet om at sikre kvalitet og sammenhæng i samarbejdet omkring overgange handler om:

- At medarbejderne har tilstrækkelig viden og er velforberedte på at tage imod alle børn.
- At børn oplever sammenhæng og helhed fra dagtilbud til skole.

I løbet af barnets sidste år i børnehaven og i løbet af barnets første tid på skolen i før-SFO, skal personalet gennemføre aktiviteter baseret på temaerne i "Her er jeg i fællesskabet".

Det er personalets opgave at sikre, at alle børn får en stemme i fællesskabet og, at arbejde med, hvordan man i et fællesskab kan blive enige om at fremhæve 1-3 aktiviteter inden for hvert af de seks læreplanstemaer.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Både vuggestuen og børnehaven benytter sig af de faciliteter, som er i landsbyen. Blandt andet de lokale legepladser, klubskoven, Gadekæret og generelt de naturskønne omgivelser i nærområdet.

Derudover benytter børnehaven sig ofte af Vestskoven.

Børnehaven har desuden et tæt samarbejde med Sengeløse Plejehjem, hvor de jævnligt er på besøg. Ligesom de ældre borgere besøger Åen. Derudover er der en årlig tradition, at Sengeløse Plejehjem inviterer de ældste børnehavebørn til et fastelavnsarrangement med boller, udklædning og "Slå katten tøndem."

Åen er naboer til Sengeløse Skole, og vi har et tæt samarbejde med både SFO'en og skolen i forbindelse med overgangen fra børnehave til SFO / skole.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Jeg kan selv:

- vælge, hvad jeg vil lave eller lege
- finde spændende legetøj at lege med
- bestemme, om jeg vil være med i en leg
- sige og udtrykke, hvad jeg tænker og føler

Jeg kan sammen med de andre børn:

- finde legetøj, vi skal lege med på legepladsen
- deltage i forskellige aktiviteter og ture
- have det sjovt, grine og finde på lege
- nogle gange bestemme, hvor vi skal hen på tur

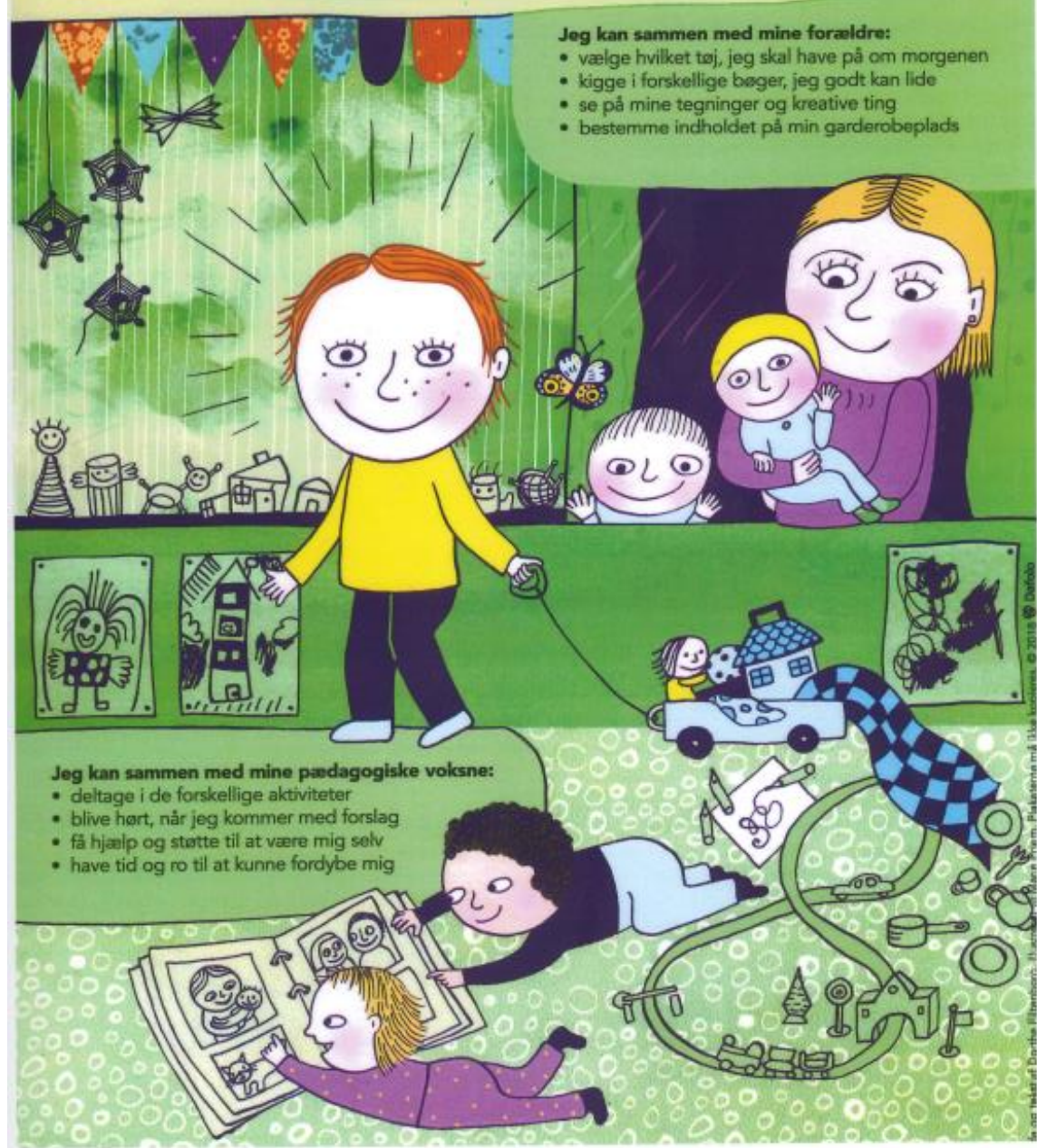
0-5 ÅR
Alsidig personlig udvikling

Jeg kan sammen med mine forældre:

- vælge hvilket tøj, jeg skal have på om morgenen
- kigge i forskellige bøger, jeg godt kan lide
- se på mine tegninger og kreative ting
- bestemme indholdet på min garderobeplads

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne:

- deltage i de forskellige aktiviteter
- blive hørt, når jeg kommer med forslag
- få hjælp og støtte til at være mig selv
- have tid og ro til at kunne fordybe mig

© 2018 Døddo

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

For at barnet kan udvikle sig er det en forudsætning, at barnet føler sig trygt. Vores pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Dette skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.

I Åen arbejder vi på at sikre et inkluderende miljø, der understøtter det enkelte barns udviklingsniveau. Vi respekterer børnenes forskelligheder og forståelse for, at børnene har forskellige behov.

Hverdagen i institutionen er en kendt ramme med en fast struktur. Personalet lytter til, hvad børnene er optagede af og igangsætter aktiviteter, der tager udgangspunkt i børnenes spor. Vi sikrer skift af aktiviteter mellem højt og lavt aktivitetsniveau igennem dagen.

Eksempel på dette er at øve finmotoriske aktiviteter som perleplader og igangsætte fangeleg på legepladsen.

I børnenes frie leg hjælper vi børnene ind i fællesskaber. Dette gør vi f.eks. ved at guide barnet i at sætte ord på intentioner og følelser.

Et eksempel fra hverdagen:

På legepladsen sidder et barn for sig selv og ser trist ud. Ved siden af snurrer tre piger rundt på en karrusel, en voksen benævner barnet: "Du sidder her for dig selv. Du er ked af det". Barnet peger på karrusellen. Den voksne: "Du vil også gerne op og lege på karussellen?". Barnet nikker. "Vi kan spørge pigerne, om du må være med i legen?". Barnet nikker. Den voksne hjælper barnet ind i legen ved at hjælpe pigen med at spørge ind til, om hun må være med i legen og benævner, hvor sjov legen ser ud. Pigerne på karrusellen føler sig set og at legen er værdifuld, fordi der er andre, der bemærker og italesætter, at legen er god og sjov. Barnet registrerer sine egne følelser og får øvet sig i at byde sig ind i en leg

Social udvikling

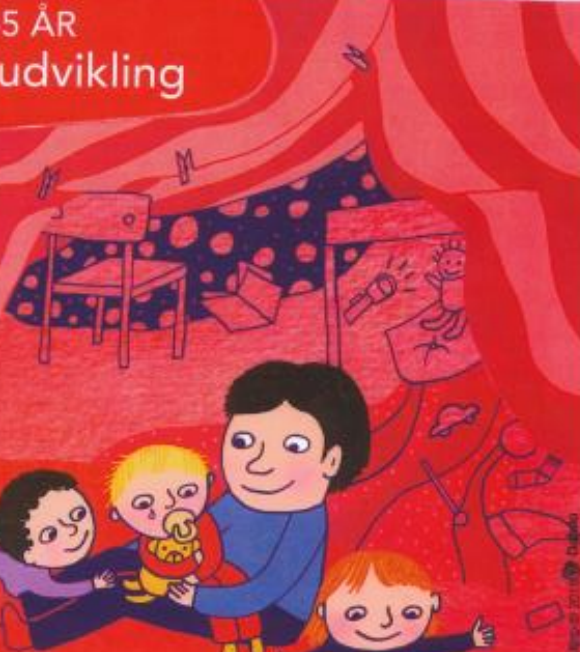
Jeg kan selv:

- være sød og god mod de andre børn
- finde på ting, der skal med i en leg
- bestemme, hvor og med hvem jeg vil lege
- mærke indeni, når jeg har en god ven

0-5 ÅR
Social udvikling

Jeg kan sammen med de andre børn:

- finde på lege, hvor vi klæder os ud (rolleleg)
- bygge en hule med tæpper og puder (konstruktionsleg)
- gøre det samme, som de andre børn gør (parallel leg)
- være fælles om noget med de andre børn (børnefællesskab)

Jeg kan sammen med mine forældre:

- invitere mine kammerater hjem til mig
- besøge nogle af mine kammerater, hvor de bor
- tage hen på en legeplads og lege
- tale om det at være rar og sød mod andre

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne:

- deltage i samlings og give udtryk for min mening
- komme med forslag til, hvad vi skal lave
- finde legetøj og ting, vi kan lege med
- tale om, hvordan man er en god kammerat

Miljøcenter af Danmarks Filmindustri, Børn og Uddannelse, 2011

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Åen lære det enkelte barn f.eks. at begå sig i en gruppe ved at afprøve, udvikle og forstå nye personlige færdigheder og kompetencer i fællesskabet med andre børn og voksne omkring sig. Dette skabes i samspillet med hinanden under leg, og fælles aktiviteter. Barnet øver sig i kontakten med andre, og bliver understøttet og guidet af den voksne til dette. Barnet lærer bl.a. om hensyn til andre, empati, indsigt i forskellighed, vente på tur, glæden ved venskaber og hvordan barnet kan opnå trivsel og glæde i relationer med andre børn og voksne.

Vi arbejder bevidst med at skabe et læringsmiljø for børnene, hvor de tilbydes alderssvarende aktiviteter og legemuligheder, som er med til at udfordre og udvikle sociale kompetencer. Hvor børn har ret til kontinuerlig læring i legende, demokratiske fællesskaber.

Et eksempel fra vores dagligdag kan være det tidspunkt på dagen, hvor vi alle samles - enten ved måltiderne eller i en planlagt fælles aktivitet. Under måltidet har vi opmærksomhed på at hjælpe hinanden, skiftes til at få vores mad, hente vand til alle, snakke og grine med vores venner ved bordet osv.

Et andet eksempel kan være i en lege situation på legepladsen, hvor to børn er blevet uenige om et stykke legetøj, og her opstår måske en konflikt imellem dem, fordi de begge vil have legetøjet. Børnene øver sig med den voksnes hjælp i demokratiske lærende fællesskaber, i at kunne tilsidesætte egne behov, lytte til den anden, afgive noget eller kunne dele legetøjet med det andet barn. Måske opdager børnene, at de sammen kan skabe og udvikle nye lege sammen omkring legetøjet, hvor begge børn føler sig som en del af et fællesskab, tilgodeset og mødt i hvert deres ønsker og behov. I hverdagen er vi opmærksomme på at vores fysiske rammer tilgodeser både større grupper og mindre grupper. Således at vores legezoner understøtter børnenes mulighed for fælles leg, ro og fordybelse.

Kommunikation og sprog

0-5 ÅR
Kommunikation og sprog

Jeg kan selv:

- genkende, huske eller sige mit navn
- lære at klappe eller stave til mit navn
- høre forskel på lyde og ord
- tænke, føle, opleve og give udtryk for det

Jeg kan sammen med de andre børn:

- huske, finde på eller fortælle historier
- bruge min stemme, mimik og krop
- lege forskellige lege med bogstaver og tal
- øve mig i at sige lyde, ord og sætninger

Jeg kan sammen med mine forældre:

- tage på biblioteket og låne bøger
- vise alle mine forskellige følelser
- kigge i en bog eller en iPad og få ny viden
- øve mig i at sige forskellige ord og kende tal

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne:

- høre rim og remser og en masse ord
- læse eller kigge i forskellige bøger
- lytte til historier, fortællinger eller musik
- fortælle eller tegne historier

Illustration af Marie Perle - Malerierne med Børn

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Åen skal barnet være en del af hverdagens rutiner, leg og øvrige aktiviteter. Vi skal understøtte at alle børn udvikler sprog så børnene forstår sig selv, hinanden og deres omverden. Sproget er for barnet afgørende for udvikling og empati, da sprog giver barnet mulighed for at udtrykke sig og sine tanker, følelser og behov.

Vi arbejder bevidst med at skabe et læringsmiljø for børnene, hvor de tilbydes alderssvarende aktiviteter og legemuligheder, som er med til at udfordre og udvikle sproglige kompetence

Den voksne fungerer som tydelig sproglig rollemodel for børnene med kropssprog, mimik, udtale og ordforråd, og skal være indlevende, lyttende, nysgerrig og anerkendende når man snakker med et barn. Den voksne sætter ord på det børnene er opmærksomme på og understøtter dermed deres sprog og hjælper dem til at få ord, for det som de er optaget af.

Eksempler fra hverdagen kunne være; at barnet peger på en bil og den voksne ser det og siger "det er en stor blå bil, du må gerne lege med den? " Barnet nikker og den voksne tag den ned til barnet og er med til leg.

I børnehaven kunne man ud fra sprogscreening se, at børnene ikke var så stærke i rim og remser. Ud fra det kunne man lave nogle mapper med rim og remser, som de voksne bruger sammen med børnene ved samlingen. Mapperne kunne ligge så børnene selv kan tage dem.

Vi har et tæt samarbejde med logopæd- hvis vi (voksne eller forældre) er i tvivl om barnets udvikling af sproget. Pædagogerne har også et redskab som er Rambøll hvor man har sprogtrappen som man bruger i vuggestuen og i børnehaven sprogscreener man fra 4-6 år.

Krop, sanser og bevægelse

Jeg kan selv:

- mærke og bruge hele min krop
- se, høre, lugte, smage og føle
- bestemme over min egen krop
- smile, grine og græde med mit ansigt

0-5 ÅR
Krop, sanser og bevægelse

Jeg kan sammen med mine forældre:

- gå ture, løbe eller cykle
- tage hen på en spændende legeplads
- bevæge mig, hvis vi er på en udflugt
- smage på og spise forskellig slags mad

Jeg kan sammen med de andre børn:

- kravle, gå, hoppe, hinke og løbe
- bruge mine sanser og min krop i forskellige lege
- være på legepladsen og bevæge mig
- mærke på og lege med sandet i sandkassen

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne:

- deltage i aktiviteter, hvor jeg bruger min krop
- være udenfor og mærke det våde regnvejr
- gynge, rutsje og cykle på legepladsen
- bruge og lære min krop at kende på mange måder

Illustration af børn og voksne på legepladsen. En voksen hjælper et barn med at kravle over et gitter. To børn svinger på en svingebænk. En voksen og et barn sidder på græsset og spiser æbler. Et barn cykler på en lille cykel. Et barn kravler på græsset. En voksen og et barn sidder på græsset og leger med sand i sandkassen. En voksen og et barn sidder på græsset og leger med sand i sandkassen. En voksen og et barn sidder på græsset og leger med sand i sandkassen.

Illustration af børn og voksne på legepladsen. En voksen hjælper et barn med at kravle over et gitter. To børn svinger på en svingebænk. En voksen og et barn sidder på græsset og spiser æbler. Et barn cykler på en lille cykel. Et barn kravler på græsset. En voksen og et barn sidder på græsset og leger med sand i sandkassen. En voksen og et barn sidder på græsset og leger med sand i sandkassen. En voksen og et barn sidder på græsset og leger med sand i sandkassen.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Åen arbejder vi bevidst med at skabe et læringsmiljø for børnene, hvor de tilbydes aldersvarende aktiviteter og legemuligheder, som er med til at udfordre og udvikle deres motorik, sanser og mulighed for at lære deres krop at kende.

Det skal ske i et trygt miljø, der understøtter børnenes naturlige lyst til at bevæge sig og indgå i børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter med fokus på krop, sanser og bevægelse.

Vi anvender vores legepladser, hvor der er rig mulighed for, at børnene udvikler deres motoriske færdigheder, når de sammen med deres venner kan bruge deres krop og sanser i forskellige lege.

Det ujævne terræn udfordrer børnene, og de begrænses ikke i deres naturlige lyst til at bevæge sig. Børnene er derfor hele tiden i naturlig bevægelse, hvor de enten cykler, løber, hopper og gå og lign.

Vi er ude i alt slags vejr, så børnene får lov til at mærke regnvejr, vind, sne og varme fra solen, og hvordan de kan fryse eller have det varmt.

Vi går ture i nærområdet, hvor børnene oplever andre steder end de er vant til og derfor møder nye udfordringer. Børnenes udfordres og udvikles motorisk, når de skal kæmpe sig gennem en masse grene fra træer og buske, eller hvis de skal hoppe eller kravle over store træstammer og bunker med jord. De mærker deres muskler, når de skal løbe op og ned ad bakkerne.

Indenfor sørger de voksne for, at børnene tilbydes forskellige aktiviteter, som stimulerer børnenes sanser. Børnene udforsker og eksperimenterer med forskellige materialer, de giver f.eks. hinanden massage, får fodbad eller mærker /føler trylledej i hænderne.

Derudover får børnene sanseoplevelser ved at dufte, smage, og røre ved maden, når de er med til måltidet. Her vil børnene i fællesskab eksperimenterer med at smage på maden og få oplevelser og erfaringer med, hvad de kan lide og hvornår de er mætte/sultne.

Børnene tilbydes et læringsmiljø med aktiviteter i forskelligt tempo, så de oplever glæde ved at være i ro og i bevægelse.

Hele dagen indgår børnene i sammenhænge, hvor de har mulighed for at få nye erfaringer. Et eksempel er i garderoben, hvor børnene med udgangspunkt i deres alder, øver sig i at være mere

selvhjælpen. De voksne tilpasser hjælpen og guider børnene, så børnene hele tiden udfordres og oplever succes og får erfaringer med, at de selv kan.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Temaet omhandler oplevelser i naturen, om at bruge alle sine sanser i forhold til naturen (f.eks. smage, lugte høre og se) samt de motoriske sanser (muskulær, vestibulær og taktile).

Det handler om barnet får kendskab til forskellige steder med natur, der gives mulighed for fordybelse, at eksperimentere, indsigt og erfaring med og i naturen.

Udeliv handler om forskellige lege i børnefælleskabet samt fysiske aktiviteter, som f.eks. hoppe, gyng, løbe, hinke, cykle, klatre osv., der foregår udenfor.

Science handler om at give barnet indsigt i naturens kredsløb, naturens lovmæssigheder og naturfænomener, som f.eks. mørke, lys, varme, kulde, vådt, tørt, elektricitet, magnetisme, luftstrømme, matematisk for-forståelse for f.eks. tælle fugle-dyr eller planter.

I Åen arbejder vi med en undersøgende, nysgerrig og eksperimenterende tilgang eks. på legepladsen, hvor vi undersøger hvor vi kan finde dyr, hvor bor de? Vi finder eks. grankogler, undersøger og eksperimenterer med hvor kan man finde flere?

Vi taler med børnene om årstider og vejret om kulde, varme, blæst og regn mens vi oplever dette.

Et andet eksempel kunne være, at vi sammen med børnene vil undersøge hvordan kan vi få drager til at flyve. Vi starter med at finde ud af: Hvad er en drage? Hvordan kan den laves? Se. f.eks. på Youtube, låner bøger på bibliotek, hvad ved børnene om drager. Finde naturmaterialer til at lave dragen. Hvor mange ting skal bruges? Skal det blæse, når den skal flyve? Vi undersøger hvad vind er og hvornår det blæser nok til, at dragen kan flyve ved, at børnene afprøver flyvning ved forskellig vindstyrke og evt. filmer det.

Kultur, æstetik og fællesskab

Jeg kan selv:

- opleve verden og livet omkring mig
- se på billeder, kunst, husa, mennesker og dyr
- kende min identitet, familie og baggrund
- sætte, bruge min fantasi og være kreativ

0-5 ÅR
Kultur, æstetik og fællesskab

Jeg kan sammen med de andre børn:

- være en del af fællesskabet med de andre børn
- bruge min fantasi, tegne og male
- se på ting fra forskellige lande
- kigge i bøger med kunst eller eventyr

Jeg kan sammen med mine forældre:

- gå på museum og se på malerier
- se teater, tegnefilm eller børnefilm
- rejse til steder med forskellige folk
- finde postkort, når jeg er ude at rejse

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne:

- få tryghed, omsorg, nærvær og hjælp
- se på forskellig slags kunst og kultur
- bruge fx en iPad til at finde ny viden
- være eksperimenterende og skabende

Illustration af Dorte Christensen, 2015

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Åen skal det pædagogiske læringsmiljø understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Børnene skal opleve, at deres mening og måde at forvalte leg, venskaber og konflikter bliver mødt med nysgerrighed og respekt. Børnene bliver medskabende af en børnekultur i institutionen, hvor de sætter deres præg igennem de forskellige produkter som de udvikler.

Derudover skal det enkelte barn opleve, at det bliver hørt, set og forstået og har indflydelse på, hvad der fx skal leges med.

Pædagogerne skaber rammer som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed og pædagogerne sikrer, at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Eksempler fra hverdagen:

Ved højtider, vil børnene kunne høre om traditioner som fx jul, påske, mm. Når vi synger og hører historier, oplever barnet en glæde og får måske lyst til at fortælle om egne oplevelser. Her vil barnet også få mulighed for at høre andre børn fortælle, om en evt. anden og anderledes måde at gøre ting /traditioner på.

Når vi til samling snakker om, hvor børnene gerne vil hen på tur, får det enkelte barn mulighed for at blive set og hørt.

Når vi ser, hvad barnet/børnene er optaget af og understøtter processen, og giver dem mulighed for tid og fordybelse. Når børnene eksperimenterer med maling, konsistens og forskellige valg af materialer. Det er pædagogens ansvar at sørge for at materialer er tilgængelige.

Børnene begynder at have en kulturel bevidsthed om hverdagens rutiner. Ved at vi gentager disse hver dag lærer børnene normer og hvordan man deltager i fællesskabet.

Evalueringskultur

Det pædagogiske tilsyn, samt sprogtilsynet er udgangspunktet for refleksion og evaluering af vores praksis. Efter et tilsyn forholder vi os altid nysgerrigt til den tilsynsførendes observationer. Vi bruger observationerne, når vi sætter retning og fokus på de områder af vores pædagogiske praksis, som vi enten skal justere eller fastholde.

Der er indført stuemøder hver 14. dag for alle stuer, så der har skabt rum og mulighed for, at vi løbende har kunne forholde os refleksivt til de pædagogiske læringsmiljøer. Det skaber ligeledes en øvebane for den evaluerende praksis, så det opleves som en læreproces, og naturlig del af vores professionelle arbejde i Åen. På personalemøderne og internt på stuerne/grupperne, har vi arbejdet med aktionslæring.

Med udgangspunkt i aktionslæring gennemfører alle stuer/grupper små aktioner i praksis. Hos nogle stuer/grupper, har aktionerne har en sammenhæng med deres LOHOPL-forløb. Vi justerer løbende og forholder os refleksivt til vores aktioner. Stuerne/grupperne har ansvar for egne processer, med leder på sidelinjen, som løbende har fulgt op på processerne.

Vi får derigennem skabt en kultur, hvor alle forholder sig nysgerrigt til egen praksis, og vi oplever det som en naturlig del af arbejdet i Åen. Vi ved hvad forventes, at vi forholder sig refleksivt og evaluerer egen praksis, både på eget og leders initiativ.